

V I E N Y B Ė

77 M. 2 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1963 M. SAUSIO (JANUARY) 11 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Informuojantis apie religinį gyvenimą Lietuvoje - Valerija Tysliavienė vizito metu pas Vilniaus arkivyskupijos valdytoją kan. Č. Krivaitį (kairėje) ir kurijos kanclerį bei šv. Mikalojaus bažnyčios kleboną kun. S. Mažeiką. Jiedu kartu su dviem kitais Lietuvos kanaaninkais yra dalyvavę Romoje visuotiniame bažnyčios susirinkime, į kurį š. m. rudenį tikisi vėl sugrįžti, o vėliau apsilankyti ir Amerikoje.

Z. Sarafino nuotrauka

V. Tysliavienė grįžo iš Lietuvos

Valerija Tysliavienė, vykdydama savo vyro Juozo Tysliavos valią, jo palaikus nuvežė ir palaidojo Vilniaus Rasų kapinėse, ir Lietuvoje išbuvusi 12 dienų, sausio 7 d. sugrįžo į New Yorką.

Be Vilniaus, kuriame Tysliavienė yra su savo tėvais gyvenusi 5 metus prieš 35 metus, ji dar turėjo progos apsilankyti Druskininkuose, Kaune, Birštone,

Elektrėnuose, S. Narkėliūnaitės tėviškėje Salamiankos kaime prie Mielagėnų ir kt.

Didžiuluma jos įspūdžių užfiksuoti spalvotame filme, kuris, jei bus suspėta jį išryškinti, dalimi bus parodytas ir tradiciniame Vienybės koncerte šį šeštadienį. Tai būtų patys naujausi žiemos vaidmai iš Lietuvos. Savo įspūdžiais V. Tys-

liavienė su Vienybės skaitytojais pradės dalintis netrukus, pavaizduodama juos nuotraukomis, kuriu ji apšičiai parsivežė.

Mykolaičio - Putino sukaktis

Sausio 6 d. specialia akademija Vilniuje buvo iškilmingai paminėta Vinco Mykolaičio-Putino 70 metų amžiaus sukaktis.

Pats rašytojas apie savo sukaktį šitaip, tarp kitu dalyku, kalbėjo: "...Nuo pat savo literatūrinio darbo pradžios, štai jau 52 metai, aš, nors gyvenime dažniausiai jaučiausi vienišas, kūryboje vienišas nebuvo. Aš nuolatos jaučiu savo skaitytojų, bičiulių ir draugų palankų dėmesį. Jie nuširdžiai džiaugėsi manolaimėjimais ir ne per daug barė už nepasisekimus. Turėjau ir priešų. Jie manęs nepalaužė. Priešingai — grūdino ir ugdė..."

Mykolaitis-Putinas, su kurio vardu susijusi beveik visa pastarojo amžiaus lietuvių literatūros raida, bu-

vo populiarus Lietuvoje tiek nepriklausomybės laikotarpy, tiek dabar.

Per pastaruosius 20 metų išėjo jo 25 knygos 415 tūkstančių egzempliorių tiražu. Romanas "Altorių šešėlyje" susilaukė net kelių laidų ir vertimų.

Iš vertimų — rusų kalba išėjo 225 tūkst. egz., latvių kalba dukart išėjo po 30 tūkst. egz., lenku kalba — 7,200 egz., čekų kalba — 6,000 egz. Dabar Lenkijoje rengiamas jo romano "Sukilėliai" vertimas. Be to, jo poezija yra versta į ukrainu ir gudų, moldavų ir kt.

Mykolaičio-Putino "Altorių šešėlyje" romanas buvo išleistas ir už Lietuvos ribų — 1951 m. Vokietijoje ir 1956 m. Amerikoje.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Paskutinė velionio Vienybės leidėjo-redaktoriaus, poeto Juozo Tysliavos valia tapo išpildyta: jo pelenai palaidoti Rasų kapinėse Vilniuje, kur 1928 metais, Tysliava kaip pirmas Lietuvos poetas, lenkų okupuotoje mūsų sostinėje, savo gyva, žodinga poezija sukėlė įspūdingo entuziazmo negausiame tada lietuvių studentų ir nestudentų būryje. (J. Cicėnas prisimena: "Pirmas lietuvis poetas Vilniuje — tai buvo varpai, sidabriniai varpai!"). Dabar velioniui tiktų kito Vilniuje palaidoto draugo poeto P. Vaičiūno žodžiai:

Jei Vilniaus kalnelį numiręs ilsėsiuos,
Iš kapo pakilęs ant antkapio sėsiuos,
Ir tyliai klausysiu, kuo Vilnius man galias —
Džiaugsiuosi jo garbe, lyg būčiau nemiręs.....

*

Tikime, istorijos bėgyje, išmuš valanda, kurioje Vilniaus kalnelyje aukštai ilsėsis Tysliavos pelenai, o žemai, visiškai lietuviškame Vilniuje, eis gyva, lietuviška, plačios liberalinės tautinės minties spauda, kokia jis siekė Vienybę Amerikoje leisti, atkakliai kovodamas už lietuvišką išlikimą išseivijoje, mūsų tautai tragingu, o žmonijai audringu laikotarpiu.

*

Aišku, dėl žmonos kelionės išpildant velionio vyro testamentą kils visokių "gudrių" spėliojimų, kokių buvo, kai vienas sūnus lietuvis (kun. J. Frunskis) visokiais būdais ieškojo santykių su "sovietine įstaiga" Chruščevu savo motinai išlaisvinti. Šie gudrieji tegul pasvarsto tikro išminčiaus, anglo Bacono žodžius: "Daugelis, visu pilnumu faktų sau neišsiryškina, dažnai pasidaro išvadų, vien savo galvos smagenų galvojimais nudailintų."

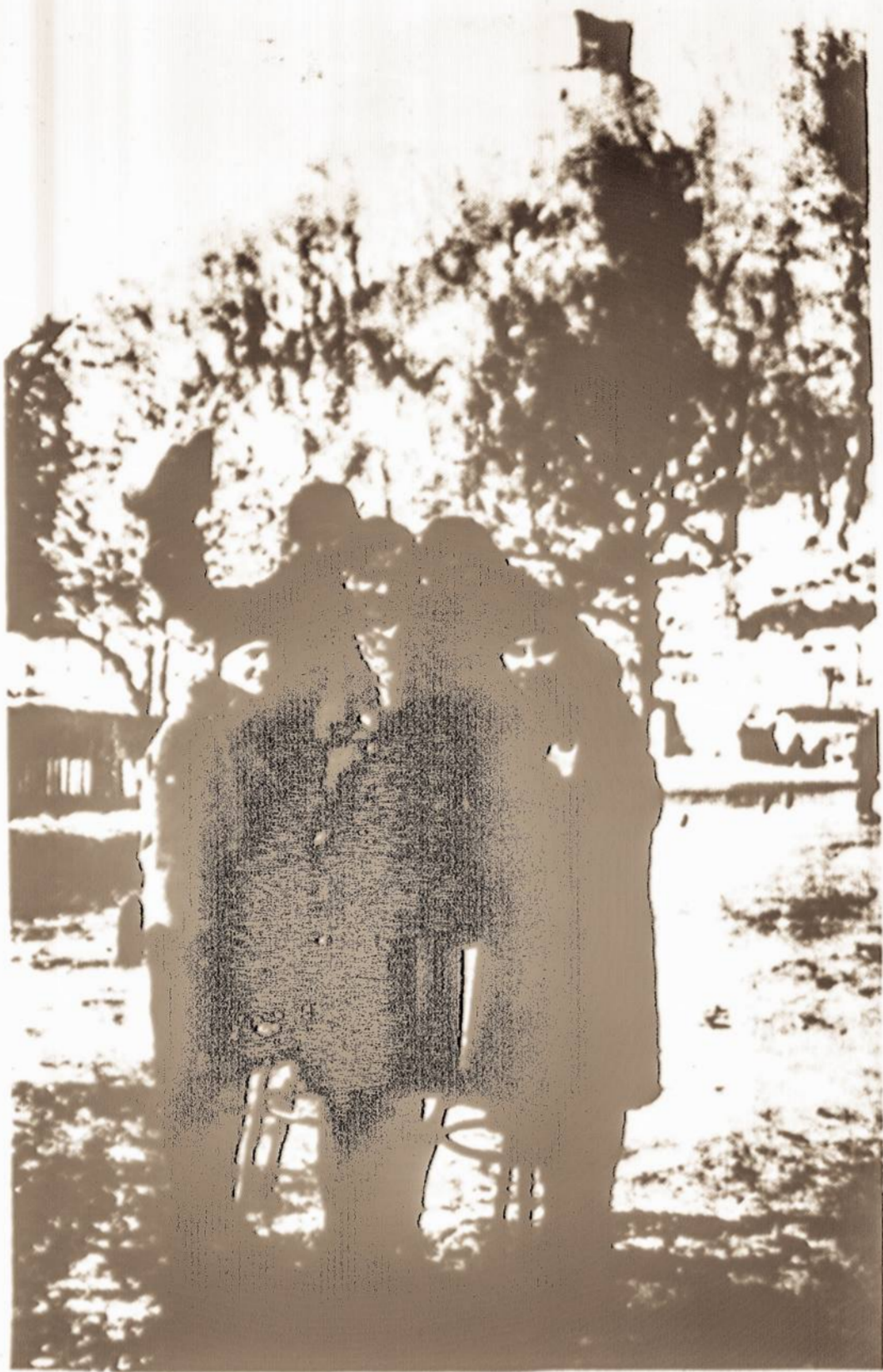
*

Lietuvos sovietintojai, aišku, iš kelionės, kaip iš sūrio, spaus paskutinį politinės naudos lašą. Tai nestebėtina, bet tą patį darys ir prieš

Mukelto j 2 psl.

Pilkšvo granito paminklas ant Juozo Tysliavos kapo Rašytojų kalnelyje Vilniaus Rasų kapuose. Z. Sarafino nuotrauka

Juozas Tysliava su Budrevičiūtėmis Gedimino pilies fone lenkų okupuotame Vilniuje 1928 m., kai ten įvyko jo poezijos vakaras. Nuotrauką iš savo albumo V. Tysliavienei šiemet Vilniuje padovanojo Budrevičiūtė-Burokienė (antroji iš dešinės).

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

savo valią sovietinami mūsų broliai — juk pro geležinę sieną į sostinę Vilnių prasilaužė seniausio lietuvių laikraščio pasaulyje leidėja, savo atvykimu atvežusi blykstelėjimą to Vakarų pasaulio, nuo kurio jokie Rytai Mindaugo laikais mūsų tautos pasirinkto linkimo Vakarop nesustabdys! Pro socialistinį ir pro mūsų suakmenėjusios pozos realizmą prasilaužė lietuvė moteris. Gali būti, tai lietuvės moterys ras kelių, kurių vyrai neranda, pro visokias sienas prieiti prie savo brolių Lietuvoje.

Gali būt, tokios mintys pradžia ir per drąsios, bet vis tokie darbai geriau, negu galvojimas, kad būk rezolucijos ir suakmenėjusios pozos bolševikų, kaip I Pasaulinis Karas carų, imperiją sugriaus — tik reikia, nieko nedarant, laukti istorijos valandos posūkio. Kadangi šios valandos ilgio nežinome, gal verta kartkartėmis bent dirštelti, kiek tai įmanoma, ką mūsų, jau dviejų milijonų skaičių siekianti tauta Lietuvoje daro?

Ralfo sandėliai pilni

Šiuo metu BALFe nebėr vietos vartotiems rūbams priimti. Turimos gausios dovanos atrenkamos ir pakuojamos, atlaikai gana sunku parduot. Turima užtikrinimą, kad JAV vyriausybė duos BALFui 18,547 vienetu nauju kariškų kelnii

ir marškinių, kurių vertė viršija 100,000 dolerių. Tai bus didelė ir reali parama BALFo šelpiamiesiems. Labai gaila, kad Lietuvon negalima pasiusti vartotų drabužių, o reikia pirkti naujas medžiagas, kurios daug kainuoja ir jų pasiuntimas labai brangūs.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

Lietuva su savo pajūriu vėl bus laisva!

Mūsų, Lietuvos pajūrio, broliai mažlietuvių, ilgai buvę atskirti nuo savo tautos kamieno, prieš keturiasdešimt metų (1923.1.15) sukilo, sėkmingai nusikratė svetimųjų varžtų ir bendromis pastangomis su visa tauta Mažosios Lietuvos dali įjungė į laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės sudėtį.

Šios reikšmingos suaktyvies proga, VLIKas reiškia gilia pagarbą to didelio įvykio-sukilimo sumanytojams, vykdytojams ir sukilimo kovose žuvusiems. Mažosios Lietuvos žmonių sukilimo šauksmą išgirdo Lietuva ir suprato jo reikšmę. Kova buvo laimėta.

VLIKas labai aukštai vertina savo brolių mažlietuvių valstybinį supratimą ir jų nuoširdžias pastangas sujungti į vieną nedalomą vienetą abi tautos dalis, kurios per daug šimtmečių svetimųjų jėgų buvo viena nuo kitos atskirtos, o taip pat, kai Lietuva vėl pavergta, jų aktyvų dalyvavimą bendroje Laisvės kovoje.

Ši reikšminga suaktyv

Klaipėdos sukilėlių vadovas
Jonas Budrys

teprimena mums visiems ano meto ryžto ir kovos dvasią, kad, sekdami tais

pavyzdžiais, visi būtume ištvermingi ir vieningi atkakloje kovoje su dabartiniu Lietuvos pavergėju — sovietine Rusija. Pusiaukelyje nesustosime, kol Lietuva su savo pajūriu vėl bus laisva!

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas
New York,
1963 m. sausio 4 d.

Naujas įstatymas padės kai kuriems emigrantams

1962 m. spalio 24 d. prezidentas Kennedy pasirašė įstatymą, kuris palengvina kai kurių emigrantų atvykimą į JAVes.

Naujasis įstatymas (P.L. 87-885) duoda nekvotos statusą ketvirtos eilės emigrantams, į kuriuos įeina JAV-ių piliečių broliai, seserys, vedę sūnūs ar dukterys ir ir jų žmonos, vyrai ir vaikai. Jie turėjo tačia užsiregistruoti konsulate prieš 1954 m. kovo 31 d. ir pateikti prašymus Generaliam Prokurorui (Attorney General) prieš 1962 m. sausio mėn. 1 d. Yra namoma, kad apytikriai šiuo įstatymu galės pasinaudoti apie 16,000 asmenų, daugiausia iš Italijos, Graikijos ir Portugalijos.

Kita įstatymo dalis suteikia nekvotinį statusą pirmos eilės emigrantams su specialiom profesijom krautuose, kur emigracijos kvotos yra perpildytos ir kur prašymai jų vardu buvo paduoti prieš 1962 m. balandžio mėn. Tikimasi, kad šia galimybe galės pasinaudoti apie 7,000 asmenų su apie 3,000 jų šeimos narių. Iš šios grupės 2,500 asmenų yra jau JAV-ėse.

American Council

Spauda joms geras patarėnauja, bet jos — ?

Keleivys skaitėme džiūgu aprašymą Kūčių, suruoštų Brooklyn, N. Y. socialdemokratų. Atrodo, jie visi virto katalikais, ar tautininkais.

Nukelta į 5 psl.

Vilniuje lietuviškai, kitiems rusiškai

JAV Kongreso knygynininkas, mūsų prof. J. Balys, Quarterly žurnale (gr. nr.) apžvelgia dešimtmečių Knygynan suplaukusius Pabaltijo kraštų (ar jų tema) leidinius. Pastebi išleidimą turistams vadovų, ne vien po sostines, bet ir šiaip įdomias vietoves. Estų Tallinui 1957 metais išleista vadovas rusų kalba, nors parašytas esto. Rygai išleista du; vienas 1959 m. latvių kalba, antras 1960 m. — latvių ir rusų. Abu parašyti latvių. Vilniui, taip pat, išleista du; vienas 1956 m. (pirmiau, negu Tallinui ar Rygai), parašytas V. Mikučionio ir J. Jurginio, antras, 1960 m., parašytas A. Medonio. Abu — lietuvių kalba.

Lietuvos valstybinis biudžetas 1963 metams nustatytas Maskvoje 629,954,000 rub. sumai. Pats kraštas dabar iš naujo suraižytas 41 rajonu (buvo 56), kuriuose veiks 41 valstiečių-žemdirbių partijos komitetai ir 24 darbininkų-pramoninkų. Kiekvienas turės po 21 aparatiką, lietuvių ar rusų.

Tėviškės Žiburiuose E. Sulaitis pastebi rasinį incidentą Chicagoje, spaudos nutylėta. Lietuvaite tuokėsi su juoduku ir puotai nusamdė lietuvių Marquette Parko apylinkėje sale. Pradėjus baltiems ir juodiems svečiams rinktis, nepasitenkine apylinkės lietuvių emė grasinančiai būriuotis. Iškviesta policija atsivedė šunis, minią išvaikė, kai kuriuos šunys apkandžiojo. Po to, visi ramiai puotavo ir juodas ir baltas išvyko į madaus mėnesį.

Du Bois, Pa. lietuvis klebonas, prel. M. J. Urbonas išleido anglų kalba savo One Hundred Religious Rhymes and Poems.

Dirvoje manoma, kad šiuo metu Lietuvoje išdirbama 2,747,000 hektarų ariamos žemės (su plevoms-ganykloms 3,936,000). Nepriklausomos Lietuvos laikais, sako, buvo ariama 3,204,000 ha, o su plevoms-ganyklomis viso 4,503,000 ha. Kitais žodžiais, neišnaudojama pirmiau išnaudotų 560,000 ha.

Šiais metais Bendruomenė ruošia II Tautinių Šokių Šventę, kur išlaidos sieksiančios per \$24,000. Nuspręsta 10-tą nuošimtį suteikti mūsų spaudai, apmokant už skelbimus. Pulkus ir sektinas kitoms mūsų organizacijoms pavyzdys!

SPAUDOS SKILTYSE

Šaltu karu krikštijame rūką, kuris šiuo žmonijos istorijos tarpsniu gaubia laisvojo pasaulio santykius su nelaisvuojū. Anglas žinovas prof. Hugh Seton-Watson mano, kad šaltas karas ir koegzistencija yra vienas ir tas pats dalykas, nes nėra pagrindo manyti, jog komunizmo diktatoriai vieną kurią gražią dieną šaltumą baigsia ir išsižadėsia savo nelaisvę laisvlems užkarti.

Amerikiečių atsiliepiamas dvejojimas: vienai nori šaltą karą baigti, kiti laimėti. Pirmieji vadinami "minkštais," kiti "kietais." Visi nori taikos, tačiau, istorijoje daug pavyzdžių, nuo Pilypo Makedoniečio (350 metų prieš Kristų) iki Hitlerio ir Stalino, kad, santykiuaujant su diktatoriais vergėjais, nuolaidoms ir geriems žodžiams nepavyksta. Daugiau laimi griežti žygiai, kaip Prezidento Kennedžio Kubos raketomis apginklavimu. Tiesa, šaltą karą vien kariškoms priemonėmis laimėti neįmanoma, bet be jų apsieiti negalima. Civilizacija Vakaruose nesųkį buvo išgelbėta ne didingu mūšiu, ar karu, kiek nuožmaus prieš vidiniu sunykimu. Taip buvo su arabais, taip ir su mongolais Rusijoje. Gyventi šiuo dienų Jugoslavijoje, Lenkijoje ar Sovietijoje ne pyragai vakariečio akims, bet, visgi geriau, negu Kinijoje ar Albanijoje. Sovietija bene artėja vakarietiškam "pasiturinčiųjų" valstybių ratui. Ir šaltas karas, gali būti, bus laimėtas visai ne kariškais dalykais: Vakarų Europos ekonominiu apsiungimu ir politiniu sutarimu, arba komunistų pasaulį edančiu nacionalizmu, pridengiamu "ideologinėmis" kovomis. Į medį demokratija įviže, raudoni diktatoriai, bene, galiausiai, bus priversti ją su pyragu atgal savo žemėn nuprašyti?

William Henry Chamberlain
The Wall Street Journal

VIENYBĖ, 1963 m. sausio 11 d.

Lietuviškoje Chicagoje

Inž. L. Maskaliūnas su šeima apie vidurį sausio išvažiuoja į Bangkok, Siamą, kur dirbs Bourne Associates International firmoje.

Vacys Goštautas gruodžio 29 d. vakare mirė nuo širdies smūgio. Palaidotas 1963 m. sausio 2 d. šv. Kazimiero kapuose. Prieš tris mėnesius su šeima buvo atvykęs iš Kolumbijos.

Liet. Demokratų 9 Wardo klubo nauja valdyba: J. Skeivys, A. Kumskis, A. Rainis, J. Pivarūnas, A. Laurutėnas, K. Rubinai, J. Vaičiulis, V. Rekašis.

Chicagos Šaulių kuopos nariai Naujus 1963 metus sutiko Brighton parko Talman salėje. Pradžią ir sutikimas buvo gražus, bet pabaiga baigėsi muštynėmis ir vagyste.

Pov. Dirkis sausio 22 d. Vyčių salėje skaitys paskaitą apie poetą Praną Vaičaitį Vyčių Sendraugių susirinkime ir tas žodį apie Klaipėdos Krašto prijungimą 1923 metais.

E. Vilkas, lankėsi Toronte, Hamiltone ir Niagaros pusiasalyje vietos skautus.

Buv. Liet. Vyr. Tribunolo prokuroro pavaduotojas, o dabar Huteronų kun. M. Kavolis vedė Patricia Ann Ramler.

Liet. Istorijos Dr. ja Chicagoje užbaigia 1962 metus su "Tautos Praeities" pirmą tomą ketvirtą knygą.

Muz. J. Bertulis Kalėdoms ir Naujiems Metams buvo išvykęs pas savo šeimą į Los Angeles.

Varpininku filisterių tradicinis koncertas įvyks sausio 19 Pakšto svetainėje.

ALTo Chicagoje sausio 5 d. suruoštame Centro Biuro pobūvyje: iš k. l. d.: ALTo pirm. I. Šimutis, visuomenės veikėjas J. Varkala, ALTo narė Eufr. Mikužūtė. Stovi: ALTo vicepirm. dr. K. Drangelis, fin. sek. J. Talalas, ALTo vicepirm. ir SLA pirm. Pov. Dargis, ALTo vicepirm. inž. A. Rudis ir visuomenės veik. bei vienas ALTo steigėjų dr. A. Montvidas.

V. Noreikos nuotrauka

TRETYSIS FRONTAS

Tretysis Frontas nereikia laikyti kokiu tai frontu ar neapykantos išpuoliu — kova visų su visais.

Lietuviškoji konsolidacija - jo sukis

Tretįjį Frontą sukėlė pats gyvenimas ir tatai rodo, kad jis reikalingas.

Jau ne pirmi metai gyvenam liberalinėje Amerikoje ir iš jos galėjome daug ko gera pasimokyti. Deja, Lietuviškoji konsolidacija vis dar neįvykdyta.

Atsivežta iš Rytų siaurą partijų dvasią reikia pakeisti principais, pvz. — trijų elementų formule:

"Conservative, liberal and progressive," kurią pareiškė New Yorko valstybės gubernatorius Nelson A. Rockefeller (g. 1908), nes tatai visiems priimtina — konservatoriams, liberalams ir progresyviams. Nepriimtina tik ekstremistams (kraštutiniams) — ortodoksams (užkietėjusiems, akliems konservatoriams), nihilistams (išprotėjusiems, akliems liberalams) ir revoliucionieriams (krūviniesiems, kerštingiems progresyviams).

Galima trijų elementų formulę ir smulkiau panagrinėti, kaip tat yra padaręs N. A. Rockefeller Naujųjų Metų (1963) praga pasakotoj kalboj. O jisai kalbėjo:

"Life can be over-simplified — made all black or all white, — conservative, liberal and progressive are not mutually exclusive concepts. There are important elements of basic value in all three."

"Conservatism should be respected because we know the measureless value that is our heritage to save, to cherish and to enrich — because we believe that everything that is soundly built for the future is built in the present and on the foundations of the past."

"We should respect liberalism — because we should be more concerned with the opportunities of tomorrow than in the record of yesterday — because out of the past and the present a better future can and must be evolved."

"And we should respect a progressive point of view — because the opportunities and challenges that face us now and in the future are of such size and scope that we can never halt and say: 'our labor is done'."

Amerikoje, kaip liberaliniam anglo-saksų kultūros krašte, daugiau lemia ne partija, pasaulėžiūra ar religija, o asmenybė, kaip ir turi būti. Šitai pravesti, pagaliau, reikėtų ir pas mus. Kas laimės 1964 metų prezidento rinkimus? Netaip labai jau svarbu. Žiūrėkim principų ir, anot mūsų Tumo-Vaižganto, "Ieškojau laimės kitiems, o sau ją radau," tegul ta laimė tenka mūsų Lietuviškajai bendruomenei ir tautai jos konsolidacijos labui.

Mės turime ir savo specifinių dalykų, tad gera atsižvelgti ir į juos, kad žmonės žinotų, kas yra kas ir kas nėra kas.

Lietuvių tautai savo didžiojo prisikėlimo ir nepriklausomo gyvenimo trumpučio laikotarpio (1918-1940) metu buvo, be kitų, labai svarbus gruodžio 17 d. perversmas (1926), nes 14 iš 22 metų teko gyventi jo dvasioje, o paskui vėl nelemtų įvykių dėlei, netekti nepriklausomybės. Atstatyti mūsų laisvę bei nepriklausomybę yra pats didžiausias mūsų siekimas kurio neišsivadėsime nękad ir kurio turime siekti visomis galiomis. Svarbiausia brandinti save ir savo tautą, kad, atėjus lemiamai valandai, būtume verti ir pajėgūs tai atsiekti.

Gruodžio 17 d. perversmas yra istorinis Lietuvai įvykis, deja, apie jį turime per mažą žinių ir, be to, dauguma paskelbta aiškiai siaura-partine dvasia, neieškant tiesos, o sau, savo partijai pagarbinimo, užtarimo.

Siek tiek objektyvesnių žinių yra Lietuvių Enciklopedijoje (LE, ž. Perversmas). Jas reikia papildyti.

VIENYBĖ, 1963 m. sausio 11 d.

P. A. Smalėnas

Kaip su mūsų demokratiškumu ir principingumu? Kas suruošė 1926 metų perversmą? Daug kas mano, kad krikščionys demokratai ir tautininkai.

Ne. Jau baigiantis Lietuvos II Seimo kadencijai buvo jaučiama, kad III-sis seimas, dėl žmonių senąja valdžia nepasitenkinimo, pereis į socialistų (valstiečių liaudininkų ir socialdemokratų) rankas.

Buvo siūloma (žinoma, slapta) II-jį seimą paleisti ir paskelbti pusiauokarinę diktatūrą, kviečiant, pvz., gen. (tada pulk.) Povilą Plechavičių (g. 1880) perimti Lietuvos valdžią. Gal taip ir būtų įvykę, bet griežtai pasipriešino, užprotestavo tikras demokratas, taigi principų žmogus kun. Mykolas Krupavičius, kuris, kaip žinome, jau ir anuo metu buvo įtakinga asmenybė.

Tai gal tautininkai? Ne.

Perversmas įvyko dėl perdidelių klaidų, kurias padarė III-jį seimą laimėjusioji vyriausybė.

Kiek prieš III seimą galėjo pasireikšti dešinieji ekstremistai (netautiški tautininkai ir nekrikščioniškinekatalikiški katalikai), tiek, išrinkus III-jį seimą, galėjo netrukdomi pasireikšti kairieji ekstremistai, būtent per daug suinternacionalėje ir nutautę socialistai ir net komunistai, kurie pas mus tuo metu buvo dar gi neatskiriamai surišti su grynų rusiškuoju nacionalkomunizmu.

Padėtis dėl jaunos ir neprityrusios vyriausybės klaidų pasidarė tikrai nepavydėtina (ž. LE, Perversmas, 1926, XII, 17 d.) Plg. Latvija LE, Ulmanis...

Tada į sukilimą jau palinko ir net tautiškai bei valstybiškai nusiteikusi platesnioji visuomenė, ką karininkų bei politikierių grupė ir panaudojo.

A. Smetona, patekęs į valdžią, nukreipė sukilimą tautine bei valstybine linkme. Už tai buvo netautiškų tautininkų ir per daug suinternacionalėjusių socialistų ar ir ortodoksinių katalikų nemėgiamas ir net nekenčiamas. Vieni jį laikė tautos vadu, kiti gi — nusikaltėliu.

Naujuosius rinkimus į III seimą tikrai, kaip ir buvo spėta, laimėjo valstiečiai liaudininkai ir socialdemokratai.

Objektyviausia būtų palyginti mūsų Smetoną ir latvių Ulmanį (2 pvz., Latvia).

Perėmę valdžią, nespėjus dar nė kaip reikiant sustvarkyti, buvo staigiu kariniu puču nuverstai (1926, XII, 17 d.).

Bet net ir po perversmo, ateitininkų ideologas, griežta principų ir idealų asmenybė — prof. St. Salkauskis — peikė ateitininkus, kurie prisidėjo ir džiūgavo, kad tatai būvęs nusikaltimas, kurį Dievas galįs ir nedovanoiti.

Įvyko, kas įvyko. Dabar reikia rasti išeitį ir iš susidariusios padėties. Kovoti su visokiais ekstremistais: su netautiškais tautininkais, su nedemokratiškais demokratais su nekatalikiškais katalikais, su nesocialistiškais (nevisuomeniškais) socialistais, žinoma, ir su liberalais, kai prie jų bando prisiplakti nihilizmo ir anarchijos mėgėjai. "Ne visa gera yra drauge." Tenka apdairiai rinktis daryti nuolaidas ir eiti į kompromisus.

Svarbiausia, žiūrėti, kad nebūtų nužmogintas žmogus, paverstas be savo valios ir išmanymo automatu — dvasiniu gyvuliu, robotu, kuris paskui visokiems izmams pasiduoda.

Kai vienam Sovietų Sąjungos rašytojų suvažiavime atsiūstas politrukas pareiškė, kad sovietinis rašytojas yra virš visa ir kad jam nevalia klysti, tai vienas iš rašytojų būrio pareiškė:

"atimti žmogui teisę klysti yra visa iš jo atimti."

Jis po kurio laiko dingo iš viešumos, bet savo padarė. Jo garsas šiandien žinomas ir už geležines uždangos.

Vengti nužmoginimo mes turim teisę ir pareigą reikalauti iš visų. Tam ir yra liberalizmas.

MIPĖ ADV. K. GUGIS

Velionis adv. K. Gugis

Sausio 2 d. Chicagoje, eidamas 83 m. amžiaus, mirė advokatas ir visuomenės veikėjas Kazimieras Gugis, žinomas veikėjos Noros Gugienės vyras, Amerikoje išgyvenęs arti 60 metų.

Palaidotas gruodžio 5 d. Tautinėse Kapinėse, dalyvaujant gausingai lietuvių miniai ir daugelio organizacijų atstovams. Prieš tai Ridiko laidojimo koplyčioje įvyko atsisveikinimas su velioniu. Kalbas pasakė Naujųjų red. dr. P. Grigaitis, SLA prez. Pov. Dargis, nušviesdami jo gyvenimą ir veiklą. Į kapus velionio palaikus palydėjo daugiau kaip 100 automobiliu.

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

"Čia pašarvoti poeto Juozo Tysliavos palaikai" - sakoma užrašė prie centrinio Rašytojų Sąjungos rūmų įėjimo Rašytojų gatvėje 6. Z. Seralino nuotraukos

TEOFILIO TILVYČIO KALBA, PASAKYTA PRIE JUOZO TYSLIAVOS KAPO RASŲ KAPINĖSE VILNIUJE

Draugės ir draugai! Gerbiamoji Ponia!

Niekas taip negali atskleisti, pavaizduoti poeta,

kaip jo paties žodžiai. Tebūnie šioje vietoje man leista prisiminti keletą posmų iš poeto Juozo Tysliavos kūrybos:

"Žeme, žeme,
Ar girdi? —
Užia vėjas,
Krinta lapai.
Vasarą prarijo kapas.
Žeme, žeme,
Ar girdi?
Užia vėjas,
Krinta lapai.
Užkim mes taip pat kaip vėjas,
Kriskim mes taip pat kaip lapai,
O jei ne,
Tai lėkim vėjais.
Šiandien juokas,
ryt verkimas.
Krinta lapai,
Užia vėjas.
Gulk į kapą —
Šaukia vėjas;
Krisk į kapą —
Šaukia lapai.

Žeme, žeme,
Ar girdi?
Šiandien gulsim,
Ryt sukilsim,
Šiandien pūsim,
Ryt pražysim,
Nes išvysim ugnį degant,
Nes pajusim plieną tirpstant,
Nes išgirsim vėją užiant.
Žeme, žeme,
Ar girdi?!"

Taip Juozas Tysliava 1924 kitos nuotalkos eilėraštis, metais rašė "Keturių Vėjų" parašytas po poros metų: numeryje. O, štai, visiškai

"Nežabotą žirgą vėją
dangumi pasibalnojau
ir, sietynei sumirgėjus,
kad nujojau,
tai nujojau!

Mano žirgui,
mano vėjui
sidabrinų avių
naktys sėjo
ir nusėjo,
o gražu... gražu... gražu...

Mėnuo — degantis pentinas,
Andromeda — skrybėlė.
Ką sietynas
apsvaigino,
tą aušrinė pamylės.

Žvengia žirgas — žirgas vėjas...
Sidabrinų avių
naktys sėjo
ir nusėjo,
o gražu... gražu... gražu...

Rūmų viduje - Juozo Tysliavos palaikai tarp gėlių ir vainiku. Poeto portretas tai progai nupieštas vieno Lietuvos dailininko iš velionio nuotraukų Vienybėje.

Teofilis Tilvytis (kairėje), vienas artimiausių Juozo Tysliavos praeties draugų, Rasų kapinėse skaito atsisveikinimo kalbą. Toliau - Budrevičiūtė-Burokienė, A. Gričius, Ed. Mieželaitis, V. Tysliavienė, Kymantaitė-Banaitienė, studentai ir kt. Vilniaus lietuviai Rasų kapinėse gruodžio 27 d., laidojant Juozo Tysliavos palaikus.

Z. Sarafino nuotrauka

Arba dar prisiminkime Juozo Tysliavos išradimą, novatorišką eilėraščių "Daina apie duoną", kurioje poetas drąsiai pareiškė, kad duona žmonių tarpe labai nelygiai padalyta, kad vieniems jos trūksta, o kitiems ji pati ant stalo užlipa, kad tik likvidavus alkį tegalima galvoti apie savarankiškumą ir nepriklausomybę. Man tada patiko jo eilėraščiai: "Lietuvi, mano mylimas lietuvi", "Mamyte mano, mano brangioji" ir daugelis kitų.

Suprantama, kad tokie posmai to meto lietuvių poezijoje, kai dar jaunais buvo laikomi Balys Sruoga, Faustas Kirša, Kazys Binkis, kai dar nebuvo žinomas Salomėjos Nėries vardas, mums atrodė pažangūs, novatoriški, kovingi; jie jaudino to meto jaunimą, užkrečiančiai viliojo ieškoti ne tik naujų formų, bet ir turinio, ieškoti savito kelio literatūroje ir vietos pačiame gyvenime. Ir kai šiandieną pagalvoji, kiek maža poetų surado save, išliko ir kiek gabių jaunuolių dingę užmarštyje! Ne visada ir ne visi kūriniai lygiai nusiseka ir geram poetui; ne visi lygiai pavyko ir Juozui Tysliavai. Bet mes šiandieną minime geriausius, kas parodo, kad skaitytojas yra didysis poeto darbų vertintojas.

Su Juozu aš susipažinau "laikinoj" sostinėje Kaune, Laisvės alėjoje. Jo ūgis, eiseną, išvaizdą darė į mane nepaprastą įspūdį. Laisvi, platus mostai, rankos paspaudimas, balsas, kalba atitiko jo poezijos stilių ir jėgą; stebino jis savo minčių staigumu, kandžiais sąmojais, jam vienam būdingu jumoru. Tysliava mums atrodė nepasiekiamas, drauge ir labai paprastas, mielas. Jei jis užsirusindavo, tai visu išdidumu, jei džiaugėsi, juokėsi, tai - kaip vaikas. Su tokiu Juozu Tysliava aš dažnai susitikdavau, vaikščiodavau šaligatviais, klausydavau jo nesibaigiančių pasakojimų.

Kartą išgirdau, kad jis išvykęs į Paryžių. Grižo iš Vakarų pasikeitęs, kaip savo išore, taip ir kūryba. Prisimenu bene pirmąjį literatūros vakarą Kaune. Sa-

vo naujus eilėraščius skaitė ir J. Tysliava. Jis deklamavo iš atminties, drąsiai, artistiška, puikia suvalkiečių tarpe; jo žodžiai, kaip varpas, skambėjo salės skliautuose. Ilgoje, įmantria eilėdara parašytoje poemoje apie Paryžių buvo daug teigiamų ir neigiamų bruožų. Nuolatinėse kelionėse po Europos didmiesčius, kaip šiandieną atrodo, jis buvo benutraukęs jo talentą gavinantį ryšį su gimtąja žeme, bepametąs lietuvių liaudies kūrybos šaltinius, tradiciją. Gaila darėsi nuostabaus lyriko, besistengiančio tarytum išsinerti iš savo kailio, išlėkti iš gimto peizažo. Kai kurių Tysliavos eilėraščių intonaciją paveiktas, draugu paskatintas, aš parašiau parodijų ciklą, kurios skaitytojams teikė malonumo, o poetui - mano draugui buvo ne prie širdies. Tačiau jis buvo tiek džentelmenas, kad to visiškai neparodė.

J. Tysliava mačiau vis rečiau ir rečiau; jis leidosi į tolimesnes keliones. Galop visiškai apleido Lietuvą. Nežinau kodėl jis taip padarė, bet, reikia manyti, kad, jeigu tuo metu būtų buvusi palanki atmosfera tėvynėje, vargu jau jis būtų palikęs motiną, kurią taip švelniai apdainavo. 1933-ji metai buvo rūstūs: jie buvo paskelbti šventaisiais, tais metais Hitleris atėjo į valdžios viršūnę, sugriežtėjo diktatūra Lietuvoje. Ne veltui turbūt J. Tysliava išvykdamas parašė, jog paliekas subkonėjusia Lietuva be didesnio susijaudinimo. Galėjo, žinoma, būti ir kitos, svarbesnės priežastys, kurių aš nežinau.

Nuo to laiko praėjo 30 metų. Po ilgos nežinios, grįžęs iš užjūrio drg. E. Mieželaitis, Nėries pakrantėse perdavė man asmenišką linkėjimą nuo jaunystės draugo Juozo. Tie keli nelaukti žodžiai man priminė daug ką. Malonu buvo jausti, kad, pragyvenęs beveik trečdali šimtmečio anapus vandenyno, Tysliava nepamiršo gimtosios žemės, draugų; kad, gal būt, jį kankina priešt-

ringi išgyvenimai, tačiau jis bejėgis yra išsivadoti iš likimo ranku. Apie ką poetas galvojo, ką rašė, ką yra sukūres naujo? Atrodo, užjūrio lietuvių spaudoje kaip ir nesimato nauju Juozo Tysliavos eilėraščių. Girdėti, kad jis rašes, bet nespausdines. Jei poetas eilėraščių neskelbė, matyt, buvo rimtos priežastys. Sužinojome, kad jis savo eilėraščių taisė, tobulines, ruošes rinkinį. Kad J. Tysliava taisė savo eilėraščius pažangumo, realizmo kryptimi, galima spręsti iš jo poemos apie Paryžių, palyginant jos tekstus iš 1926 metų ir paskelbtus Vienybės paskutiniuose numeriuose poeto

Nukelta į 8 psl.

VILNIUJE LIETUVIŠKAI...

Atkelta iš 2 psl.

Lituanistikos Institutas Amerikoje, sakoma, turis 20 narių, kurie kaip mįslėje "merga pirtyje, kasos lauke," nes prezidentas Chicagoje, visi nariai - New Yorko apylinkėje.

A. Beniulis rašo: Diktatūra pravėrė geležinės uždangos truputėlį, norint daug gauti, nieko neduoti, bet ir šis trupinėlis nepatiko, Kilo nepasitenkinimas turistais, jų foto aparatais, landžiojimu, pasikalbėjimais su vietiniais, noru tiesą patirti, bet, svarbiausia, kad per plyšėlį prasiveržė laisvojo pasaulio nuotalkos, kurios, ypač jaunima, sudomino modernizmu ir suerzino nepakankama sovietine pažanga bei trūkumais išmarginta jos tikrove.

Nepr. Lietuvos žvilgterėjo į Lietuvos poetų suvažiavimą Vilniuje ir sprendė: Atrodytu, Chruščevo asmens kultas švelnesnis poetams negu Stalino.

Gyventojų surašymas Kanadoje 1961 m. rado 27,629 lietuviams pasisakiusius (vyrų 14,846, moterų 12,783). Prieš dešimt metų lietuviams isirašė tik 16,224.

Stebėtojas

Antrąsias Juozo Tysliavos laidotuves pergyvenant... Nuotraukoje Valė Tysliavienė, savo vyro palaikus palydinti į Rasų kapus Vilniuje.

Z. Sarafino nuotrauka

Pabaltiečių penkmetis

Hartford, Conn. Vietos lietuviai tankiai saviveikloje nesutaria, pasiginčija, bet labai solidarai jie veikia su latviais ir estais. Aš netikėtai patekau į pabaltiečių komiteto posėdį penktadienį vakare, sausio 4 d., klubo bibliotekoje. Mačiau gražiai ir sklandžiai svarstomus pabaltiečių koncerto ir baliaus ruošimo reikalus, pirmininkaujant Z. Strazdui.

Tenka laukti meninės staigmenos, pabaltiečių koncerte bus šie menininkai: iš lietuvių smuikininkas H. Strolia, kuriam pianinu pritaras Vyt. Strolia, ir Hartfordo liet. taut. šokių grupė; estus atstovaus sopranas Ellen Pavė-Valdsaar; latvius — artistė Margie Millers. Po koncerto bus šokiai, grojant pabaltiečių orkestrui.

Nauji klubo pareigūnai

Liet. Amer. Pil. Klubo (nepašalpinio skyriaus) valdyba 1963 m. yra ši: pirm. W. M. Chase, vice-pirm. K. Mikalauskas, prot. rašt. Danutė Draugelienė, fin. rašt. Onutė Yusinienė, kasin. Baltulionienė, kasos glob. Brazauskienė.

Liet. Amer. Pil. Pašalp. Klubo skyriaus valdyba 1963 metams, — Pirm. J. Tamas, vice-pirm. M. Sabeskis, prot. rašt. Petras Simanauskas,

kas, fin. rašt. Stanley Pattersonas, kasin. Walter Pattersonas.

* BALFO vėjus sėkmingas, taip pat ir Liet. Fondo vėjus; kai kurie vietos lietuviai pasižadėjo aukoti po šimtinę į Liet. Fondą Neatsilikta ir organizacijos, Liet. Amer. Pil. Nepašalpinis Klubas pasižadėjo irgi aukoti šimtinę.

* Ruošiamasi iškilmingai paminėti Vasario 16 klubo auditorijoje; tai bus 45-toji sukaktis.

* Hartfordo Liet. Choras repetuoja, besiruošdamas Vas. 16-tos programai.

Bendrai imant, hartfordiečiai lietuviai nemiega. Lietuvių klubas, kuris yra kultūrinės ir organizacinės veiklos centras, miela užėiti ir malonu laisvą valandėlę praleisti, pasikalbėti lietuviškais reikalais su veikėjais ir veikėjais senosios ir naujosios liet. išsivijios.

Ir jaunimas čia randa galimybę sporto žaidimais laisvalaikį praleisti, o visgi esu pastebėjęs, kad daug lietuvių nueina į svetimtųjų klubus, bet ne į lietuvių klubą, nemažai yra ir klubičių pas svetimtaučius.

— V.M.K.

A. ILČIUKO 60 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIS

Dainos mėgėjams Lietuvoje gerai žinomas nusipelnusio artisto Antano Ilčiuko vardas. Dirigentas atšventė šešiasdešimtąsias savo amžiaus metines.

Kilęs iš dainingo Utenos krašto, jis jau nebe jaunas pradėjo mokytis groti oboju Stasio Šimkaus vadovaujamoje Klaipėdos konservatorijoje, vėliau dirbo chorų instruktorium. Nuo 1927 m. jis — muzikos mokytojas Pagėgiuose. Įgytas patyrimas atnešė savo vaisius — A. Ilčiuko diriguojamas gimnazijos choras tampa vienas stipriausių Lietuvoje.

Pirmojo bolševikmečio metu A. Ilčiukas dirba Vilniaus universiteto Pedagoginio instituto chorų vadovu. Pokario metais jam patikimas Valst. filharmonijos choro meno vadovo postas. Jo energingam mostui paklusa tūkstančiai skambių balsų dainų šventėse. Kas girdėjo jo diriguojamą

chorą dainuojant dainą "Oi pasakyki man, saulužele," niekada nepamirš to betarpiško įspūdžio, kurį sukelia žavi liaudiška muzika, nuotaikingai, mokamai interpretuota ir padirguota.

A. Ilčiuko vadovaujamas Pedagoginio instituto mišrus choras buvo pasiekęs tikrą savo suklestėjimo periodą, ir gaila, kad šis

kolektyvas šiandien nebeegzistuoja.

Šiuo metu A. Ilčiukas — pedagogas. Jau prieš eilę metų pradėjęs ruošti chorvedžių pamainą Vilniaus J. Tallat-Kelpšos vardo muzikos technikumė, jis dabar šį darbą tęsia Pedagoginiame institute. Lietuvos chorų repertuaruose yra ir gražių, jubilato sukurtų dainų.

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

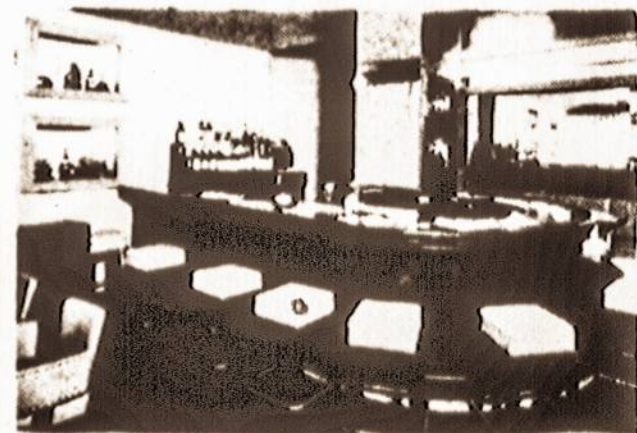
(Ridgewood)

Telefonas: Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŠKIEMS

suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. Evergreen 7-2089

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, (vairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. ikj 9 v. v.

ALTo Biuro tikslai

Sausio 5 d. p.p. Chicagoje ALT valdybos vardu jos pirm. L. Šimutis, norėdamas supažindinti su naujai įsteigtu ALT Biuru, 6818 So. Western Ave., pakvietė Lietuvos Gen. Konsulą dr. P. Daužvardį, Don Varnas legiono posto vadovybę, Chicagoje gyvenančius ALT narius, Chicago Lietuvos Tarybos narius, spaudos ir radijo atstovus ir eilę visuomenės veikėjų.

Daugelis kvieštųjų negalėjo dalyvauti dėl tuo pačiu laiku vykusių visuomenės veikėjų adv. K. Gugio laidotuviu.

Parodžius naujas ALT Biuro patalpas, pasidalinus su dalyviais nuomonėmis, visi sveikino ALT valdybos nutarime įsteigti savo biurą. Po to, didesnėje Don Varnas legiono posto salėje ALT pirmininkas L. Šimutis pasakė kalbą, supažindindamas visus su ALT Biuro uždaviniais, taip pat su artimiausiais ALT veiklos planais.

Geriausios sėkmės ALTui darbuose linkėjo žodžiu Lietuvos Gen. Konsulas dr. P. Daužvardis LB centro valdybos pirm. J. Jasaitis ir

Chicago Apygardos pirm. dr. A. Verbickas.

Iš New Yorko raštu sveikino VLIKo pirm. dr. A. Trimakas, o kiti linkėjo žodžiu. Chicago L. Tarybos narė E. Juknevičienė pažadėjo kilimą ALT Biurui iškloti, žinomas veikėjas J. Varkala paremti ALT leidiniui "A Visit to Occupied Lithuania" paskyrė \$10.

ALT Biura įsteigus, 1963 metus pradėdant, gauta sveikinimų ir piniginių aukų, už kurias ALT valdyba yra dėkinga — ALT Rochester Sk. \$1,000, K. Riškus iš Chicago — \$50, J. A. Kibort, Chicago — \$25, A. Ivas, Boston — \$20, S. Jankauskas, Toledo, Ohio — \$10.

Iš L. Simučio pranešimo

Amerikos Lietuvių Taryba įsteigė savo Centrinį Biurą, turėdama galvoje, kad jį suplausk žinios ir informacijos, susietos su Lietuvos laisvinimu ir okupanto veiksmų paryškiniu, gi svarbiausia, kad iš jo periodiškai sklįstų lietuvių ir nelietuvių spaudoje žinios apie dabartinę Lietuvos padėtį ir apie mūsų pastangas

padėti lietuvių tautai atgauti laisvę. Todėl Centro Biuro tikslu laikoma:

Vykdyti ALT centro valdybos nutarimus;

Rinkti ir ruošti medžiagą informacijai apie Lietuvą;

Informuoti lietuvių ir Amerikos visuomenę apie Lietuvą;

Palankyti glaudžius ryšius su laisvąja lietuvių visuomene, pirmoje eilėje su ALT skyriais ir visomis ALT remiančiomis organizacijomis;

Rūpintis biuletento anglų kalba leidimu.

Atlikti visus ALT administracinius darbus.

Biurui talkina:

Prie biuro sudarytos komisija anglų spaudai informuoti; komisija žinioms teikti lietuvių spaudai, studijų komisija mokslinei informacijai rinkti ir paruošti ir, esant lėšų, knygoms anglų kalba leisti.

Ryšiams palaikyti su lietuvių visuomene talkina centro valdybos Organizacinių ryšių komisija.

Lėšoms teikti padeda centro valdybos Finansų komisija.

Kiekvienas centro valdybos narys yra įsipareigojęs vienu ar kitu būdu biuro direkcijai padėti.

Biuras atsako:

Biuro reikalų vedėjas kiekviename ALT centro valdybos susirinkime pateikia įstaigos darbų ir finansinės padėties pranešimą. Laikotarpyje tarp susirinkimų jis dirba artimame kontakte su centro pirmininku.

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas

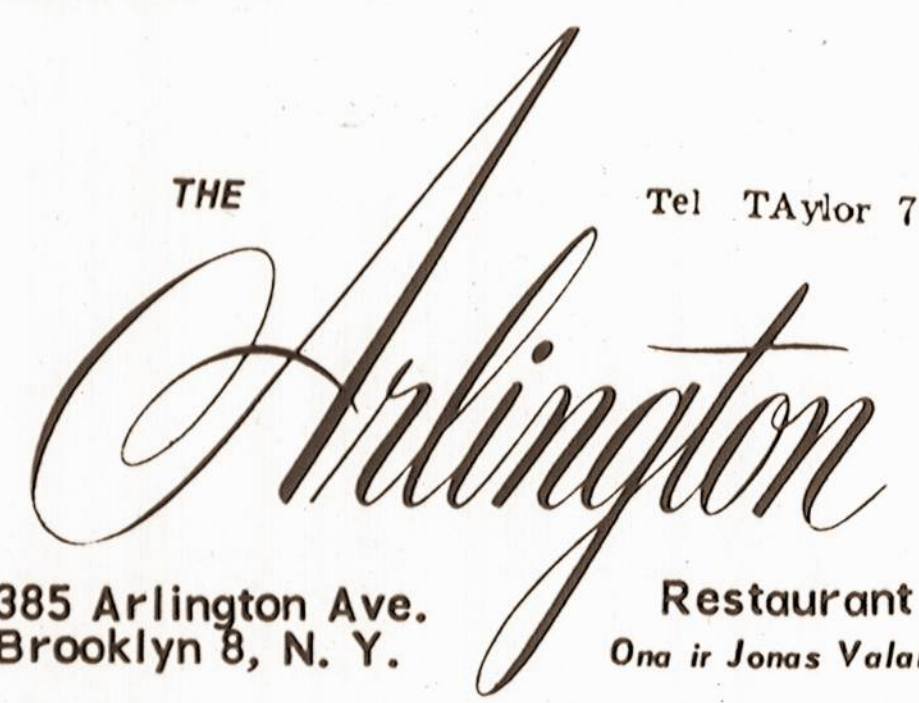
ruošiamas 1963 METŲ SAUSIO 19 DIENĄ 7 val. vak.

CAPNEGIE ENDOWMENT CENTER, 345 E. 46th STREET, MANHATTANE

KALBĖS: Lietuvos Gen. Konsulas J. Budrys, Liet. Laisvės K-to pirm. V. Sidzikauskas, Maž. Lietuvos Sąjūdžio pirm. M. Brakas.

MENINĖ PROGRAMĄ išpildys New Yorko Vyrų Oktetas. Po Minėjimo - pobūvis su užkandžiais ir gėrimais. 1923 metu įvykių dokumentinė paroda. Įeinant aukojama - 5 dol.

Rengia New Yorko Lietuvių organizacijos: AL Taryba, Mažosios Lietuvos lietuviai ir bičiuliai, L. V. S-ga Ramovė, Studentų Sąjunga, Moterų Klubas ir Moterų Vienybė, Skautai.

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS SULAITIS

Chicago Sporto mėgėjai šiu metų pirmąjį sekmadienį — sausio 6 d. turėjo progą stebėti pirmuosius šio sezono "Indoor Soccer" žaidimus. Čia kitų komandų tarpe varžėsi ir Lituanicos futbolininkai, kurie, deja, nepradžiugino lietuvių žiūrovų ir prakišo prieš meksikiečių Necaka komandą 1:2. Pažymėtina, jog priešininkai antrąjį ivartį iržė paskutinėje minutėje.

Lietuviai šį sezoną žaidžia I-je divizione, kur jie atsirado iškritę iš "major" divizijos. Abiejose divizijose yra po 8 komandos, tad bus rungtyniaujama 7 sekmadienius (bus tik vienas ratas). Kiekvieną sekmadienį rungtynių pradžia 1 val. p. p. Rungtyniaujama Chicago Avenue Armory patalpose, 234 E. Chicago Avenue.

Sporto mėgėjai yra kviečiami stebėti šias varžybas, nes yra reta progą vienoje vietoje pamatyti 16 geriausių Chicago komandų, kurios rungtyniaudamos trumpintu laiku (20 min.), neduoda žiūrovams nuobodžiai.

Vienas iš artimesnių dienesnių mūsų sportinių įvykių Chicagoje žada būti vasario mėn. 2-3 d. d. Tomis dienomis čia bus prarvestos 1963 m. Vid. Vakarų Sporto Apyg. vyrų bei moterų krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

Šias pirmenybes vykdys apygardos komitetas, kurio pirmininku yra Zigmas Žilpansys, 5950 So. Fairfield Ave., Chicago.

"Sporto" laikraštis iš Vilniaus ir šiemet rinkogeriausiajį 1962 m. Lietuvos sportininką. Pagal šio laikraščio skaitytojų pasisakymus, daugiausia balsų gavo Antanas Vaupšas (lengv. atletika). Jis gavo 10934 balsus iš 12270 atsakymų. Toliau pagal balsų daugumą ėjo 2. L. Balaišytė (stalo tenisas), 3. J. Daktaraitė (krepšinis), 4. D. Pozniakas (boksas), 5. R. Tamulis (boksas), 6. A. Stančiūtė (lengv. atletika), 7. V. Jaraš (lengv. atletika), 8. A. Vazanauskas (lengv. atletika), 9. R. Vaitkevičius (irklavimas), 10. A. Šlapikas (motorlaivių sportas).

Štai, kai kurie laimėtojų pasisakymai: A. Vaupšas: "Svajonių daug — didelės ir mažos. Štai norisi nušokti 8 metrus." L. Balaišytė: "Iškovoti teisę būti pajėgiausiųjų ketvertuke, kuris vyks į pasaulio stalo teniso pirmenybes Prahoje." J. Daktaraitė: "Norisi dalyvauti dar daugelyje įdomių varžybų, pamatyti įvairiausių kraštų ir 1963 m. pabaigoje nuvykti į Peru, kur

Namie kepti žagarėliai patys skaniausi - New Yorko moterų klubo susirinkime ir šventiniame pobūvyje šeimininkė Aleknie (kurios rezidencijoje tasai pobūvis įvyko) vaišina klubo "valdžią" pirm. V. Jonuškaitę ir O. Maksimavičienę.

įvyks pasaulio krepšinio pirmenybės."

Kauno ir Vilniaus Žalgirio krepšinio komandos, dalyvaudamos Sov. Sąjungos A klasės žiemos pirmenybėse, pasirodė neblogoi ir pateko į finalinę grupę. Kauniečiai, žaisdami I pogrupyje, užėmė IV-tą (iš 12 komandų), o vilniečiai II-me pogrupyje liko VI-je vietoje (iš 12 komandų). Finalinėje grupėje varžysis po 6 komandos iš kiekvieno pogrupio.

Šiuo metu reprezentacinės Lietuvos krepšinio komandos yra papildytos jaunomis pajėgomis, iš kurių nemaža tikimasi. Nors šiuo metu varžytis su geriausiomis Sov. Sąjungos komandomis dar yra sun-

ku, tačiau padėtis po truputį taisosi ir tik čia mūsiškiams po kojomis maišosi alkoholis (paskutinių varžybų metu už stipriojo skystimėlio vartojimą 1 metams buvo diskvalifikuoti 3. Kauno Žalgirio žaidėjai).

Lietuvos moterų rankinio rinktinė buvo išvykusi į R. Vokietiją, kur turėjo 3 susitikimus su Rytų Vokietijos rinktinė. Pirmose rungtynėse Šverino mieste lietuvaiteš turėjo nusileisti 5:8, antrame — Berlyne 4:12, o trečiame Frankfurte prie Oderio 2:5.

Kadangi rankinis Vokietijoje yra pasaulinės klasės, lietuvaiteš kovoti buvo nelengva, tačiau, kaip praneša spauda, jos pasirodė gana puikiai.

Anglijos krepšinio rinktinė Londone nugalėjo Švediją 64:58.

* JAV vyrų krepšinio rinktinė laimėjo tarptautinį krepšinio turnyrą Maniloje, Filipinuose. Jis įvyko netoje numatytų pasaulio pirmenybių.

GLOBOS KONCERTĄ

Pasaulinės parodos metu (1964-1965) vyks ir pasaulinio masto meninis pasirodymas: koncertai, chorai, vaidinimai. Visa ši parodos programa bus ne parodos rajone, bet pačiam New Yorke, Lincoln Center. Į ten patekti reikia aukštu kvalifikacijų, rimtos programos, BALFO Centro valdyba, Liet. Komitetui Pasaulinei Parodai prašant, sutiko globoti lietuvišku chorų pasirodymą Lincoln Center 1964 m. rugsėjo 6 d.

LIETUVIAI ADVOKATAI

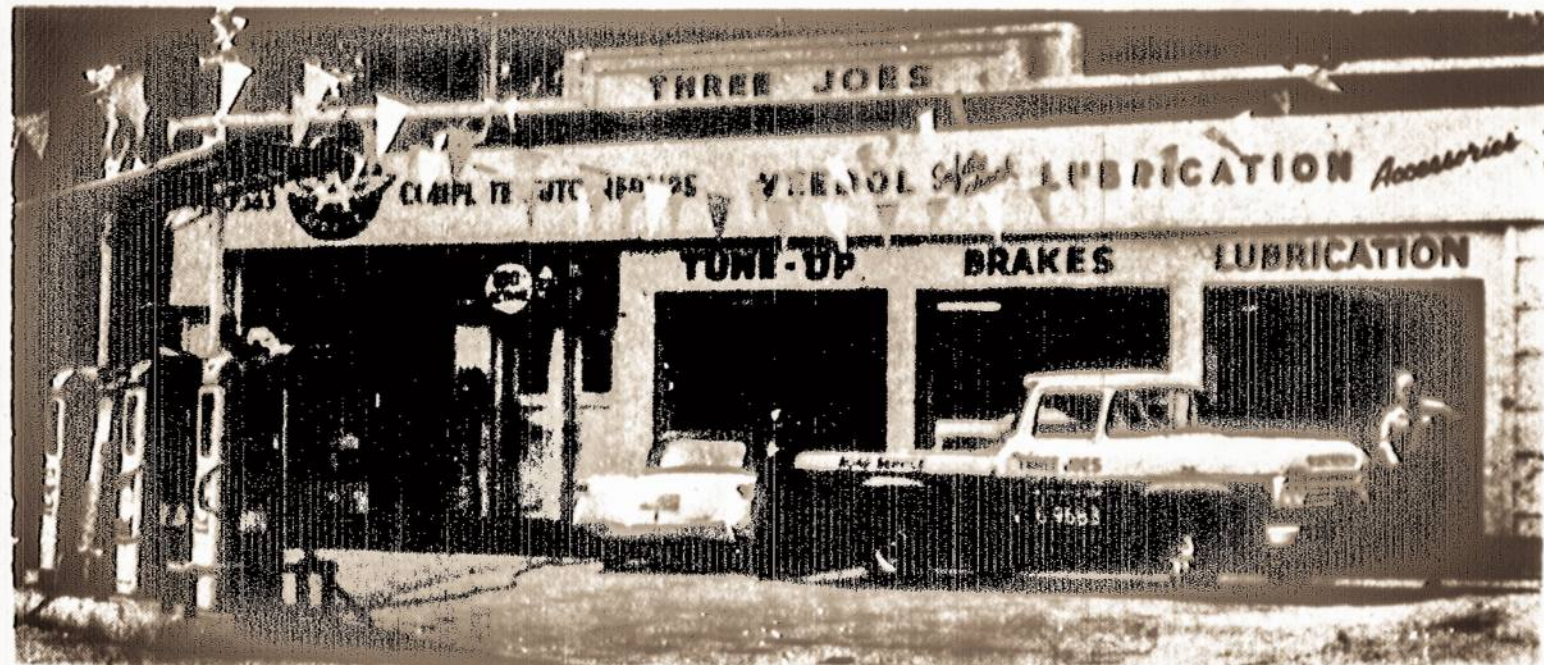
S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-9683

GERIAUSIĄS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraodos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Kaip vykti i Vienybės koncertą, įvykstantį ši šeštadienį Brooklyn Academy Music Hall, 30 Lafayette Ave., Brooklyn, N. Y.? Salė pasiekiamą kiekvienu požeminiu traukiniu: East Side ir West Side IRT išlipti Atlantic Ave. stotyje, Sea Beach West End, Culver ir Fourth Ave. BMT išlipti Pacific St., Brighton BMT - Atlantic Ave. stotis, Brooklyn-Queens IND. subway - Fulton Street stotis, Long Island geležinkelio iki Flatbush Ave. Terminal. Važiuojant iš New Yorko ar kitur Eighth Avenue IND požeminiu reikia išlipti Lafayette Ave. stotyje ir eiti tris trumpus blokus iki salės. Važiuojant GG IND požeminiu, išlipti Fulton Street stotyje. Automobilistams iš New Yorko ir kitur salė patogiausia pasiekti važiuojant per Manhattan tiltą iki Fulton Street. Pasukti kairėn iki Lafayette Ave. Koncerto pradžia 7:30 val. vak. Po koncerto, Lietuvių Atletų Klube (1332 Halsey St. Brooklyne) įvyks pobūvis ir šokiai.

Dr. V. Tercijonas nuo sausio 1 d. pasitraukė iš tarnybos, išėjo į pensiją ir su šeima apsigyveno Connecticut valstybėje. Dabartinis jo adresas: Blueberry Hill Rd., RR6, Monroe, Connecticut.

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija šaukia savo visuotini netini narių susirinkimą sausio 19 d. Baltic Freedom House, 131 E. 70th Street. Pradžią 6 val. vak. Pradžioje bus dr. A. Starkaus pranešimas "Medžiagos apykaita celėje". Po programos bus šeimyniškos vaišės su kavute.

Aldona Kepalaitė, pianistė, turės savo recitalą, sausio 27 dieną, 5:30 val. Carnegie Recital Hall. Programoje bus Beethoveno, Chopino, Hindemith, Debussy ir Juliaus Gaidelio kūriniai.

S. Abraitienė, F. Ignaitienė, A. Kazickienė, J. Matulaitienė, O. Valaitienė, M. Varnienė, J. Vytuvienė ir M. Žukauskienė sudaro Madų Parodos Rengimo Komitetą. Komitetui vadovauja A. Kazickienė. Visos ponios ir panelės, būsimi modeliai, registruojasi pas komiteto narę J. Vytuvienę, tel. CI 6-2980. Paroda įvyksta kovo 10 d. Apreiškimo par. salėje. Parodos pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai remti.

Naujas Vasario 16 gimnazijos rėmėjais Brooklyne isirašė: Andriūšienė, Ašenbergienė, Dimas, Dzikienė, Mazeliauskienė, Minkūnienė, Povilaitis ir Sabalis.

Vienas veikliausių vienetų New Yorke - moterų klubas vasario 23 d. minės savo 10 metų sukaktį. Nuotraukoje - sausio 9 d. įvykusio posėdžio dalyvės, nutarusios rengti sukaktį bei apsvačiusius kitus savo veiklos planus. Iš k. l. d.: Maksimavičienė, Vytuvienė, Kopienė, V. Jonuškaitė (pirn.), L. Bieliukienė, Jurienė, Ošlapienė, II eil. Aleknie, Kornilievienė, Milukienė, Virbickienė, Hausmanienė, Bulvičienė, Purelienė, Brakienė, Kareckienė ir dr. Kregžtienė. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Vytautas Banelis, newyorkietis teisininkas ir visuomenės veikėjas, gruodžio 30 d. Mespetho bažnyčioje susituokė su Ivona Prancėvičiūte, neseniai atvykusia iš Punsko. Nuotraukoje prie vaišių stalo jaunosios dėdės dr. Henriko Lukaševičiaus namuose iš k. l. d.: Vaclovas Sidzikauskas, jaunieji ir prel. J. Balūnas. Vyt. Maželio nuotrauka

"Kantatos apie Lietuvą" premjera New Yorke

Kaip visiems žinoma, ši šeštadienį, sausio 12 dieną, Brooklyn Academy Music Hall (30 Lafayette Avenue) 7:30 val. vak. įvyksta Vienybės metinis koncertas, kuriame pirmą kart New Yorke bus pastatyta komp. Juliaus Gaidelio "Kantata apie Lietuvą". Koncerto programą atliks Bostono Lietuvių Mišrus Choras su solistais - Daiva Mongirdaitė (sopranas) ir Stasys Liepas (baritonas).

Koncertinėje programos dalyje bus dainos ir operų arijos. Programai vadovauja muzikas Julius Gaidelis, Bostono Lietuvių Mišrus Choro dirigentas. Programa bus turininga ir įdomi. Pranešėja bus Elena Vainiūnienė iš Philadelphijos.

Visos vietos salėje yra rezervuotos ir kas norės bilietus galės įsigyti koncerto vakarą prie kasos. Kainos 3 dol. žemutinėje salėje ir po 2 dol. balkone.

Tuojuo po koncerto Lietuvių Atletų Klube Brooklyne (1332 Halsey St.) įvyks pobūvis ir šokiai.

Visi New Yorko ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti. Svečių tikimasi iš Baltimorės, Philadelphijos, Massachusetts, Connecticut, New Jersey ir kt. vietovių.

J. N. Tysliava š. m. sausio 12 dieną minės 23 metų amžiaus sukaktį.

Kompozitorius Julius Gaidelis

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Dar pereitiems metams besibaigiant, buvo išpildyta velionio Juozo Tysliavos valia - jo palaikai nugabenti ir palaidoti Vilniuje, Rusų kapuose, toje vietoje, kurios jįsai buvo norėjęs gyvas būdamas.

Rasų kapuose ilsisi daug Lietuvos vyrų ir moterų. Ir Juozo Tysliavos pilkšvo granito paminklas, su kukliu įrašu ne vienam praeiviui primins poeta, rašytoją, redaktorių, lietuviybės darbą dirbusi dviejuose kontinentuose.

Ir mūsų daugelis norėtų būti palaidoti tėvu žemėje, kuri užaugino ir įkvėpė tėvynės meilę. Nesvarbu, kiek svetimi batai ją betryptų, ji mums visada bus Lietuva, ir jos žemės sauja mums bus brangi, nes ji suvilgyta lietuvių prakaitu,

ašaromis, krauju.

Neturime dabar, poete, Tavo kapo, bet liko gyvi mums Tavo pradėti ir tęsimai darbai, laikraštis Vienybė, Tavo poezija, Tavo raštai...

Vilnius, Rusų kapai suartino dviejų kontinentų lietuvių prieš pat Naujuosius Metus, gruodžio 27 d., kai būrys rašytojų, studentų, moksleivių ir giminių palydėjo Tavo palaikus ir paliko šalčioje žemėje po pilkšvo granito paminklu...

Stiprink tenai lietuvių savo atminimu, kad nepavargtu savo tėvų žemės varge ir kovoj...

O aš, mintimis klaidžiodamas po Rusų kapinių plotą, sakau, kad laimingi tie, kuriuos slegia Tėvynės smiltys...

TEOFILIO TILVYČIO KALBA Atkelta iš 5 psl.

mirties proga; eilutė "Išgelbėkite mane iš kelnerio nasru", ištaisyta taip: "Išgelbėkite mane iš buržuazijos nagu". (Poema "Tysliava Paryžiuje" jau buvo ištaisyta 1935 m. Amerikoje išleistoje rinktinėje "Poezija". Red.)

Reikia tikėti, visa tai smulkiau paaiškės, bet viena yra aišku ir brangu, tai išeivio poeto paskutinė valia - visa savo kūrybinį palikimą ir savo širdies peilenus atiduoti gimtai liudžiai, gimtai žemei. Tam sveiko proto ir jautrios širdies balsui nepatikėti negalima, nes savo valią poetas pareiškė sugyvenęs ilga amžiu, galvodamas apie mirtį, pasvėres savo gyvenimą ir atliktus darbus. O J. Tysliavos poetinio darbo rezultatai žymūs, tegu jis išeivioj būtų daug ko ir nepridėjęs. Poezija sveriamą ne pagal kiekį, o pagal kokybę. Geriausiai Juozo Tysliavos

eilėraščiai garbingai įeina i lietuviu literatūros lobyną.

Gimtojoj tėvu žemėje, šlovvingame Vilniaus kalnelyje Juozo Tysliavos palaikai, mūsų širdyse jo geriausiai lyrikos posmai; poetas lieka gyvas, jei jis yra savo liudžiai palikes tokius posmus:

"Ei, saulėteki raudonas!
Kraują lieja vak arai!
Kraują lieja milijonai,
Milijonans bus gerai!

Milijonų milijonai
Savo himną uždainuos.
Seno šimtmečio manoną
Milijonai nukryžiuos.

Milijonai kraują liejo,
Milijonai sužinos,
Kad per naują Galilėją
Einam prie naujos dienos.

Milijonų milijonai
Darbo dieną pamylės.
Seno šimtmečio manona
Milijonais subyrės."